

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

KAPLICZKA SŁUPOWA Z FIGURĄ NAJŚWIĘTSZEGO SERCA PANA JEZUSA

Skrzyżowanie ul. Polnej z d.w. nr 875

Inwestor:
Gmina Sokołów Młp.

Przeworsk 2022r.

Opracował mgr Jakub Olszyński

Konserwacja Zabytków
Jakub Olszyński
37-200 Przeworsk, ul. Ogrodowa 6
NIP 794-175-10-96 REGON 180644321
tel. 694 625 053

WSTĘP

Niniejszy program prac konserwatorskich dotyczy zabytkowej, kamiennej kapliczki słupowej Najświętszego Serca Jezusowego, znajdującej się przy drodze nr 875 i ul. Polnej w Sokołowie Młp. (obok stadionu). Program prac konserwatorskich opracowany został przez konserwatora dzieł sztuki, mgr Jakuba Olszyńskiego w grudniu 2022 roku. Ma on na celu określenie stanu zachowania obiektu oraz zabiegów konserwatorskich koniecznych do przeprowadzenia.

1.0. KARTA IDENTYFIKACYJNA ZABYTKU I DOKUMENTACJI

1.1. DANE PRZED ROZPOCZĘCIEM PRAC

RODZAJ: kapliczka słupowa Najświętszego Serca Jezusowego

AUTOR, WARSZTAT, SZKOŁA: lokalny warsztat prawdopodobnie Janik z Rzeszowa.

DATOWANIE: rok 1902

LOKALIZACJA / MIEJSCE PRZECHOWYWANIA: skrzyżowanie ul. Polnej i Podstawskiego, Sokołów Młp. woj. .Podkarpackie

WŁAŚCICIEL / UŻYTKOWNIK: Gmina Miasto Sokołów Małopolski.

WYMIARY: wysokość cokółu ok. 4,5 m, wysokość figury około 1,5 m, szerokość ok 1.2 m.

TECHNIKA: cokół murowany, figura - wapień , metalowe ogrodzenie.

INSKRYPCJE: brak

OPOIS INWENTARYZACYJNY

Figura Jezusa umieszczona jest na murowanym cokole. Kapliczka otoczona jest metalowym ogrodzeniem.

Podstawa rzeźby podzielona jest na cztery części -czworoboczny cokół, ośmioboczny trzon, ozdobny gzyms, trzon, zwieńczenie w formie kamiennej czapki, na którym ustawiona jest figura Jezusa.

Rzeźba to typowe przedstawienie Najświętszego Serca Pana Jezusa. Postać ukazana w kontrapoście wyprostowana , ręce na klatce piersiowej wskazując na serce. Całość obiektu wykona poprawnie anatomicznie jednak niewątpliwie przez miejscowego artystę rzemieślnika.

2.0. STAN ZACHOWANIA OBIEKTU.

Obiekt zachowany jest w złym stanie, konieczne jest natychmiastowe przeprowadzenie zabiegów konserwatorskich. Poprzednie prace przeprowadzono w 2007 roku i wiązały się z przesunięciem obiektu w nowe miejsce na nowym cokole. Oryginalne pozostały zwieńczenie oraz figura.

Widoczne są liczne ubytki formy j, m.in. krawędzie gzymsów i fragmenty cokołu posiadają liczne ubytki tynku. Szczególnie zniszczona jest tylna część obiektu gdzie widoczne są pęknięcia zewnętrznej warstwy zaprawy. Dodatkowo cała powierzchnia wapienia jest pokryta warstwą farby, która w wielu miejscach odpada płatami. W miejscach gdzie odpadła farba powierzchnię kamienia pokrywa czarna, fałszywa patyna. Dodatkowo w wielu miejscach rosną mchy i porosty co widoczne jest zwłaszcza w dolnej części obiektu.

Kostka brukowa jest zabrudzona i porośnięta mchem, metalowe ogrodzenie jest w dobrym stanie wymaga oczyszczenia i malowania.

3.0 TECHNIKA ORYGINAŁU I ANALIZA SPOSOBU WYKONANIA

Kamienna figura została wykonana przy użyciu narzędzi kamieniarskich, takich jak piły, dłuta, gradziny itp. Obiekt wykonany został z wapienia oraz murowanego cokołu. Cegły zostały pokryte zaprawą murarską i farbą elewacyjną w beżowym kolorze.

ZESTAWIENIE MATERIAŁÓW WTÓRNYCH (PRZED KONSERWACJĄ)

Cokół – murowany, otynkowane cegły, kolor jasny, żółty.

Figura - wapień – twardy, kolor jasny, szaro - biały.

monochromia- farba elewacyjna

ogrodzenie - pręty metalowe – kuta stal

Wapno – w połączeniach jako zaprawa montażowa.

Piasek – jako wypełniacz w kitach i zaprawach

4.0 PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

W związku z tym że fundament obiektu jest stabilny, nie jest konieczny demontaż kapliczki.

W pierwszej kolejności kamień zostanie oczyszczony z nawarstwień takich jak mchy i porosty celem dokładnej weryfikacji stanu zachowania. W razie stwierdzenia takiej potrzeby należy wykonać badania których celem będzie ustalenie stratygrafii obiektu. Przed usunięciem przemałowań z figury N.S.J. konieczne będzie przeprowadzenie prób mających na celu dobór odpowiedniej metody. Proponuje się zastosowanie preparatu do usuwania powłok malarskich np. „Scansol” lub równoważnego, nakładanego przez powlekanie na ok.10-15 min. Możliwe jest też zastosowanie metody ścierno strumieniowej, jednak należy zachować szczególną ostrożność ze względu na ryzyko uszkodzenia powierzchni kamienia. Ewentualne cementowe nawarstwienia i wtórne kity należy delikatnie usunąć za pomocą odpowiednio dobranych dłut i kamieni ściernych. Osłabione fugi należy naciąć piłą diamentową i usunąć.

Miejsca gdzie kamień jest osłabiony i osypuje się, należy wzmocnić preparatem na bazie estrów kwasu krzemowego Funcosil KSE 100 w pierwszej kolejności, a następnie KSE 300 firmy Remmers lub równoważnym.

Do ewentualnego klejenia uszkodzonych elementów proponuje się zastosowanie żywicy epoksydowej Epidian 5 z utwardzaczem Z1. Dla wzmocnienia spoin możliwe jest zastosowanie zbrojenia z niekorodującego metalu np. stali nierdzewnej.

Czarną patynę należy usunąć za pomocą Remmers Clean FP nanoszonego przez powlekanie na ok. 10 min. Usuwa się go strumieniem wody pod wysokim ciśnieniem. W miejscach szczególnie zabrudzonych zabieg należy powtórzyć. Dezynfekcje kamienia proponuje się wykonać środkiem BFA firmy Remmers lub równoważnym.

Proponuje się uzupełnić tylko te ubytki, które w rażący sposób zakłócają odbiór estetyczny obiektu oraz prządek architektoniczny i uniemożliwiają odczytanie kompozycji. Do wykonania uzupełnień proponuje się zastosowanie kitów fabrycznych firmy Remmers lub równoważnych. Ważne jest odpowiednie dobranie ich gradacji oraz koloru tak by nie odbiegały swoim wyglądem od oryginału. Kolorystyka kitów w razie takiej konieczności zostanie skorygowana z zastosowaniem farb krzemianowych firmy Remmers lub Keim.

Murowany cokół należy mechanicznie oczyścić z odspojonych tynków oraz luźnych nawarstwień. Do usunięcia mikroflory proponuje preparat BFA firmy Remmers. Ubytki zaprawy należy uzupełnić tynkiem renowacyjnym w technologii WTA np. Remmers Top

White. Malowanie powierzchni wykonanych tynków proponuję wykonać farbami elewacyjnymi firmy Keim Soldalit.

Do impregnacji wzmacniająco- hydrofobizującej proponuje się preparat Remmers Fassaden.

Konieczne jest również przycięcie krzewów zasłaniających obecnie znaczną część obiektu oraz oczyszczenie i pomalowanie ogrodzenia. Kostkę brukowa należy oczyścić , usunąć zbędną roślinność i poprawić ewentualne ubytki i nierówności.

Końcowym etapem prac będzie wykonanie pełnej dokumentacji opisowej i fotograficznej.

5.0 POSTĘPOWANIE KONSERWATORSKIE

- 1. Wykonanie pełnej dokumentacji fotograficznej stanu zachowania**
- 2. Wykonanie badań stratygraficznych** celem ustalenia chronologii warstw technologicznych.
- 3. Oczyszczenie powierzchni kapliczki** z brudu, czarnej patyny, mchów i glonów przy pomocy środków chemicznych oraz wody pod ciśnieniem.
- 4. Mechaniczne usunięcie** spękanych tynków oraz odspojonych farb.
- 5. Dezynfekcja** powierzchni kamienia preparatem firmy Remmers lub równoważnym.
- 6. W razie stwierdzenia wykwitów solnych odsolenie kamienia** metodą swobodnej migracji soli do rozszerzonego środowiska.
- 7. Podklejenie żywicą epoksydową** wszelkich pęknięć, pęcherzy i rozłamań .
- 8. W razie konieczności Impregnacja wzmacniająca kamień** preparatem firmy Remmers
- 9. Wykonanie uzupełnień kamienia** kitami fabrycznymi Remmers lub równoważnymi.
- 10. Hydrofobizacja kamienia** żywicą krzemooorganiczną.
- 11. Scalanie kolorystyczne** kitów i uzupełnień farbami krzemo-organicznymi

12. **Wykonanie rekonstrukcji wypraw tynkarskich na cokole kapliczki w technologii WTA.**
13. **Malowanie cokołu farbą elewacyjną.**
14. **Oczyszczenie i malowanie ogrodzenia farbą antykorozyjną w kolorze grafitowym.**
15. **Oczyszczenie i ew. poprawki kostki brukowej wokół cokołu.**
16. **Pielęgnacja zieleni.**
17. **Wykonanie dokumentacji opisowej i fotograficznej z przeprowadzonych prac.**

